

Projecte de Biblioteca provincial (1820-1823)

ENRIC MIRAMBELL I BELLOCH

Gràcies a l'amabilitat de l'arxiver de la Diputació, Narcís Castells, i de l'infatigable investigador, Narcís Puigdevall, he pogut accedir al coneixement i a l'estudi d'una documentació que m'ha permès completar les meves investigacions sobre la història i els antecedents de la Biblioteca Pública de Girona.

Aquesta documentació és part de la que recentment la Diputació de Barcelona va lliurar a la de Girona, i que correspon a l'activitat de la corporació gironina en els anys que integren

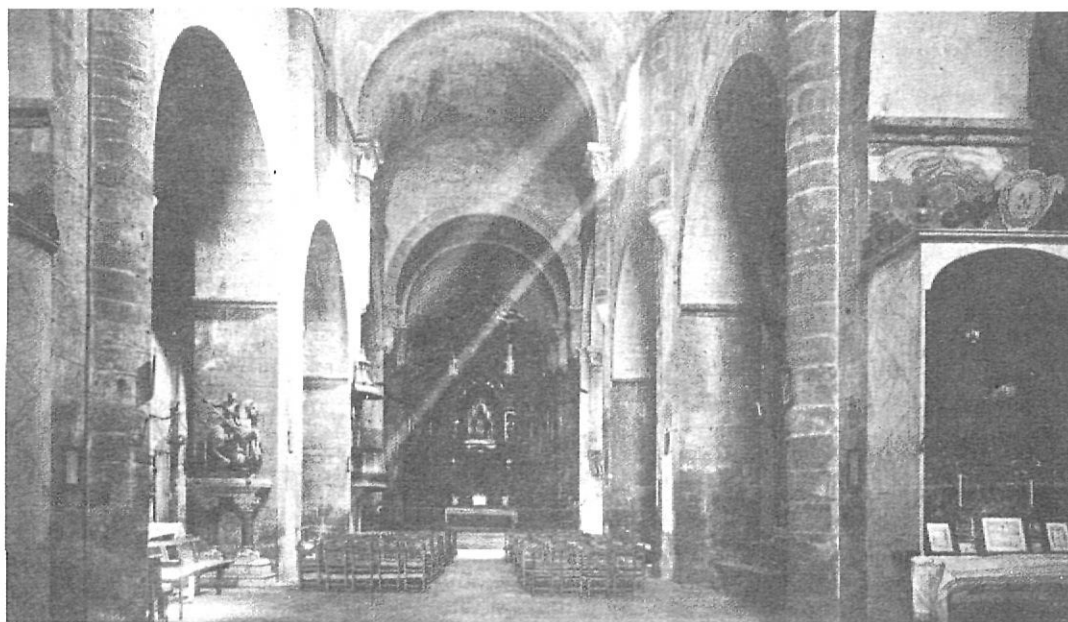
el trienni liberal.

Dins el *legal titulat de Foment*, he utilitzat els expedients 2, 6 i 7. Els fons documentals estudiats fan referència a la preocupació per conservar degudament els arxius i les biblioteques dels convents i monestirs suprimits per les lleis de desamortització. I també al propòsit de crear en la nostra ciutat una biblioteca general, amb la finalitat d'evitar la pèrdua dels llibres confiscats i de facilitar la seva consulta. Aquest propòsit no s'acomplí en aquell moment; però no deixa d'interessar-nos el seu estudi, en tractar-se d'un antecedent del que, uns anys més tard, es va fer realitat.

Moviment de recuperació

Quan la definitiva exclaustració de l'any 1835 va donar pas a la creació de la Biblioteca Pública Provincial, creació que no va realitzar-se fins a l'any 1848, ja el fons bibliogràfic i documental dels convents i monestirs gironins havia sofert els efectes de les successives guerres i repetides exclaustracions.

Quan es produí l'exclaustració, com a conseqüència de la llei desamortitzadora del 1820, hi hagué un moviment per a la recuperació dels fons bibliogràfics i documentals, moviment que es reflecteix en una bastant

Interior del monestir de Sant Pere de Galligants, a Girona.

El convent de Sant Francesc de Girona, en un oli de Jaume Pons Martí.

copiosa correspondència entre el «Jefe Político de la Provincia», el delegat del director de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, la «Sección de Instrucción Pública del Gobierno de la Península», el «Comisionado del Crédito Público», els alcaldes d'aquelles poblacions de les nostres comarques on radicaven monestirs o convents suprimits, i la Diputació Provincial.

Cada una d'aquestes personalitats o corporacions juga el seu paper. El delegat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó lluita aferrissadament per salvar el patrimoni cultural. El «Jefe Político» es preocupa del fet que s'acompleixin les disposicions governamentals i recolza decididament el delegat de l'Arxiu. El «Comisionado del Crédito Público» posa totes les traves possibles. No el preocupa massa el que pugui passar amb els llibres i documents; només el mou la part econòmica de la desamortització. I a la Diputació s'hi acudeix per demanar-li que pagui les despeses que ocasionarà el trasllat dels llibres. I quan vol mostrar alguna iniciativa se li adverteix que això no li pertoca.

El dia 7 de gener el Sr. Francisco Ignacio de Feliu, *Comisionado del Crédito Público*, oficia al «Jefe Político», excusant-se de no haver contestat al marquès, a causa de no haver rebut el seu ofici pel conducte reglamentari. És la primera de les traves administratives que veurem posar al *Comisionado*. Al mateix temps, li adjunta un «Estado» en el qual consten els llibres confiscats. Diu que es tracta d'obres generalment truncades i de molta diversitat de volums i enquadernació, restes dels saqueigs soferts en la darrera guerra. Detalla el nombre de llibres procedents de convents de la ciutat de Girona que té sota la seva custòdia i dona una notícia molt incompleta dels que procedeixen de les comarques, dels quals en són responsables els seus subordinats

Els llibres confiscats

El nombre de llibres procedents dels convents i monestir de la ciutat de Girona és el següent:

Agustins calçats	150 llibres
Mínims	196 llibres
Mercedaris	211 llibres
Carmelites descalços	400 llibres
Caputxins	335 llibres
Franciscans	400 llibres
Dominics	825 llibres
Carmelites calçats	391 llibres
Sant Pere de Galligants	224 llibres

Destaca la superioritat de la biblioteca dels dominics, en relació amb les dels altres convents. I també el que s'ha comentat tantes vegades, que el monestir de Sant Pere de Galligants

havia d'haver sofert quantioses pèrdues, ja que no és explicable que un monestir benedictí tingui una biblioteca tan pobre.

El 12 de gener el marquès de Capmany comunica al «Jefe Político» que no li és suficient la relació que ha rebut. La considera molt incompleta. Només s'hi relacionen llibres i ell necessita també la relació dels manuscrits. També diu que no n'hi ha prou amb saber el nombre d'exemplars; és necessari examinar-los. Demana que se li faciliti un local espaiós per poder treballar i concentrar-hi tots els fons recollits. Suggereix que el local sigui al convent de Sant Francesc d'Assís o en el dels Caputxins.

Tanmateix, la Diputació és l'única que recopila tota la documentació, i encara que aquesta passa un segle i mig dipositada a l'Arxiu de la Diputació de Barcelona, ara la corporació gironina n'ha entrat novament en possessió, i l'ha dipositada a l'Arxiu Històric de Girona.

El primer document que podem examinar acredita que la Diputació paga les despeses ocasionades pel trasllat a Barcelona d'alguns religiosos exclaustats.

Des del 22 de novembre de 1822 fins al 13 d'abril del 1823 es produeix la correspondència que integra aquests expedients. Amb el document de la darrera d'aquestes dates es tanca el procés.

Sabem que després els religiosos tornaren als seus convents, en els quals, amb més o menys intensitat, es renovà la vida fins a l'any 1835. I també ens consta que, en el moment de la desamortització de Mendizábal i de la definitiva exclaustació, en els convents hi havia la corresponent biblioteca. Podem suposar que revocada l'ordre d'exclaustació, els religiosos, al mateix temps que retornaven a la vida comunitària, devien fer el possible per anar recuperant les pertinences que s'havien tret dels convents i monestirs, i amb això recuperarien en tot o en part el patrimoni bibliogràfic i documental.

En produir-se la desamortització del 1820, la Reial Acadèmia de la Història de Madrid dóna la veu d'alarma, advertint del perill que corre el tresor bibliogràfic i documental que conserven les comunitats religioses ara dissoltes.

A instàncies de la Reial Acadèmia de la Història el govern central es mobilitza. La *Sección de Instrucción Pública del Gobierno de la Península* envia al «Jefe Político» de la nostra província una còpia de l'ofici que havia tramès al director de l'Arxiu de la Corona d'Aragó. En ell es disposa que tota la documentació monàstica incautada passi a dit Arxiu; i per pagar les despeses ocasionades per la recollida i trasllat de la documentació es consigna la quantitat de 6.000 rals de bilió.

Instruccions per a la recollida

També es donen detallades instruccions per a la recollida de llibres i documents. Aquestes instruccions es concentren en els següents punts:

— Els comissionats es presentaran al «Jefe Político» demanant-li que posi a

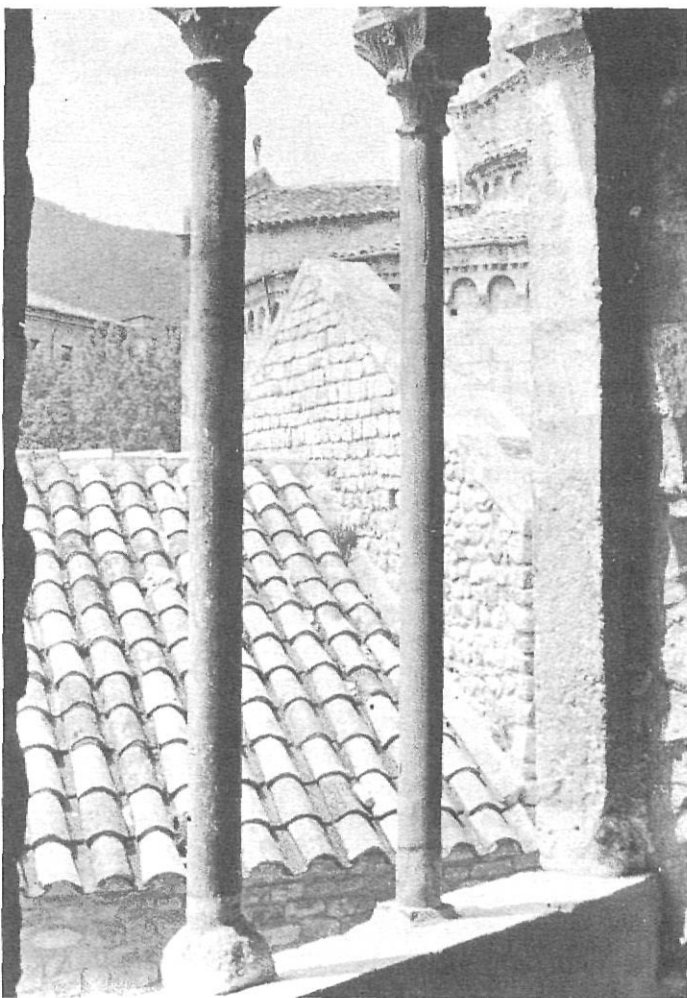
la seva disposició els arxius i biblioteques dels monestirs i convents suprimits.

— Es començarà a treballar en la capital de la província. Com que el servei és voluntari i gratuït, serà difícil traslladar-se als pobles, i les dades d'aquests les hauran de sol·licitar a persones residents en cada lloc.

— Separaran primerament els manuscrits i els impresos anteriors a l'any 1500 «este solo hecho ya los hace interesantes». (Es valoraven ja els incunables). Se separaran també els mapes, els llibres rars encara que siguin impresos posteriorment al 1500, i també tots aquells que siguin escrits en àrab, hebreu, grec, o qualsevol altra llengua morta. (Sembla que el llatí no el devien considerar encara llengua morta). També destaquen les obres diplomàtiques i paleogràfiques i els diccionaris històrics.

— Com que els comissionats no tenen preparació per llegir tots els documents, recolliran tots els atorgats per papes i reis, i tots els processos que sembli que puguin tenir interès.

— Tindran compte en no alterar l'ordre dels arxius i de les biblioteques. Posaran tots els exemplars escollits en

Besalú.

Hostalric.

caixes i les dipositaran en lloc segur.

El director de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, D. Prósper de Bofarull, en un escrit de data 14 de desembre de 1822, es dirigeix al «Jefe Político» de la província i li comunica que delega aquest afer al marquès de Capmany, i demana que se li presti tot l'ajut necessari.

El 28 de desembre, el «Jefe Político» oficia al director de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, acusa rebut del seu escrit i li manifesta que fins el moment no s'ha pogut inventariar el fons confiscat «a causa de les contínues correrías de los rebeldes».

El marquès de Capmany actua amb tota diligència. Ja amb data 2 de gener de 1823 es dirigeix al «Jefe Político», i es queixava que no havia obtingut resposta del *Comisionado General del Crédito Público*, al qual havia demanat la relació dels convents i monestirs suprimits i el nom de les persones que tenien les claus dels respectius arxius i biblioteques.

El «Jefe Político», que ho era el Sr. José Perol, es mostra també molt actiu, i el dia 4 de gener dóna l'ordre pertinent al *Comisionado para el Crédito Público*, i ho comunica al marquès de Capmany.

Es fa palesa la reticència del «Comisari» Feliu; les queixes del marquès per les traves que li posen; i la diligència del «Jefe Político», Perol, que organitza una trobada entre els dos primers per arribar a posar-se d'acord.

Davant la posició decidida del «Jefe Político» el *Comisionado del Crédito Público* va cedint, mentre no trobi una forma legal per eludir-ho. I així, amb data de 26 de gener, presenta un segon «Estado» bastant més complet que l'anterior.

En aquesta segona relació es dóna notícia, a més dels 3.132 llibres que constaven en la primera, dels següents:

Castelló d'Empúries.

En el mateix document dóna notícia dels documents que havien estat confiscats als convents de Girona ciutat i monestir de Galligans. Són els següents:

Agustins	47 pergamins
Mercedaris	220 pergamins
Carmelites descalços	2 pergamins
Franciscans	41 pergamins
Dominics	966 pergamins
Carmelites calçats	103 pergamins
Sant Pere de Galligans	315 pergamins

Sant Miquel de Cladells	Franciscans de Sant Salvi	200 llibres
Palamós	Agustins calçats	100 ll. 20 documents
Begur	Mínims	95 llibres
Hostalric	Mínims	6 llibres
Castelló d'Empúries	Franciscans	100 llibres

Sumen en total 501 llibres.

En aquesta relació destaca també la gran superioritat del convent de dominics en relació amb els altres. Aquí ja correspon un nombre important de pergamins a Sant Pere de Galligans.

Dóna el nom dels funcionaris que tenen sota la seva responsabilitat els

fons dels altres convents suprimitts i afegeix que aquests encara no li han tramès les dades sol·licitades; que ja els urgirà; i quan en disposi les facilitarà.

També fa notar que no es disposa de les dades referents als fons de Sant Feliu de Guixols i Amer, a causa «del pasado tifus y circunstancias actuales». Manifesta que els de Sant Feliu són dins deu caixes segellades i precintades; que aquestes caixes no s'han obert per no haver donat la relació pertinent l'ex-monjo, Fernando Casanovas, que n'és l'administrador.

La primera idea de la Biblioteca

El dia 2 de març el marquès de Capmany ja ha pogut examinar personalment tots els fons aplegats en la ciutat de Girona, i oficia el «Jefe Político», manifestant que, separats els molt pocs exemplars que ho requereixen, resten «más de cinco o seis mil volúmenes», d'obres interessants, literàries o científiques. I aquí surt, per primera vegada, la idea de la Biblioteca Pública. Diu que es podria organitzar amb aquests milers de llibres i els que podrien venir dels altres convents de la província; que aquesta Biblioteca seria una de les més importants de Catalunya. Es refereix al perill de destrucció per la humitat, i de pèrdua que amenaça els llibres, mentre no se'ls acondicioni degudament. I suggereix utilitzar com a Biblioteca General de la Província l'antic convent de Sant Francesc d'Assís, on podria instal·lar-se amb ordre i seguretat.

Parla del gran servei que faria la biblioteca «establecida que fuese en esta ciudad la Universidad de Segunda Enseñanza que tiene decretada el Soberano Congreso Nacional». També s'ofereix per realitzar els treballs tècnics d'organització de la proposada Biblioteca.

I acaba aquest interessant comunicat exitant el zel del «Jefe Político» amb el significatiu paràgraf: «Accediendo V.S. a este proyecto quedará la memoria de V.S. perpetuamente gravada en el corazón de los sabios y demás personas de buen gusto de toda esta provincia y siempre le será esta ciudad deudora de tan estimable beneficio».

El «Jefe Político» felicita el marquès per la seva proposta i li promet ajudar-lo en la realització del projecte.

El 10 de març, el marquès de Capmany es dirigeix al «Jefe Político» li agraeix la felicitació, i es mostra disposat a treballar intensament en la formació de la futura biblioteca. També

Amer.

demana que se li adscrigui un ajudant i proposa al gironí D. Silvestre Cervera, a qui coneix des de fa anys. Demana que a aquest ajudant se'l gratifiqui convenientment.

Pressupost de despeses

Al mateix temps, el marquès presenta un pressupost per atendre les despeses de transport i col·locació dels fons bibliogràfics a l'antic convent de Sant Francesc d'Assís i l'organització de la biblioteca.

Vegem-ne les partides:

— Restaurar el cel ras: 160 rals de billó.

— Posar una porta resistent i acabar un envà que ja està començat: 480 rals de billó.

— S'haurà de posar una porta a la sala de la biblioteca. Sense comptar el preu dels vidres: 440 rals de billó.

— Comprar tinter, sorrera, plomes i altre material d'escriptori per poder realitzar la relació dels llibres: 20 rals de billó.

— Mitja raima de paper regular pels índexs: 20 rals de billó.

— Pel trasllat de llibres que es troben en els diversos convents de la ciutat, dos dies un carro a 24 rals per dia: 48 rals de billó.

Fa notar que si s'aprofitessin els carros que hi ha detinguts a la ciutat, pagant als seus amos una petita gratificació, sortiria el transport per la meitat del seu preu.

— Per quatre peons a fi de treure els llibres de les biblioteques, carregar-los en els carros, descarregar-los en

l'entrada del convent de Sant Francesc i pujar-los a la Biblioteca a braços «a saber dos para lo primero y dos para lo segundo», empleant-hi dos dies, a 8 rals el jornal: 64 rals de billó.

— Per paper i per la impressió de rètuls que han de servir per assenyalar cada llibre el número que li correspon i el convent de procedència: 72 rals de billó.

— No es comptabilitza el valor d'una o dues taules i tres o quatre cadires, i les nombroses prestatgeries, perquè això ho podria proporcionar el «Comisionado del Crédito Público», dels materials que existeixen dels diversos convents.

— No es fa constar el treball de fuster perquè depèn de com estiguin els materials utilitzats.

— S'adverteix que el més urgent és la recomposició del cel ras, la col·locació de les prestatgeries i el trasllat dels llibres.

El pressupost importa un total de 1.304 rals de billó.

L'endemà mateix de la data del pressupost, el «Jefe Político» comunica al Marquès que oficialment a la Diputació, indicant que li facilitin tot el que demana. Al mateix temps comunica al Sr. Silvestre Cervera el seu nomenament, nomenament que l'interessat accepta per escrit de data 12 de març.

El dia 11 de març Francisco Ignacio Feliu es dirigeix al «Jefe Político», fent-li notar que el mal estat en què el marquès diu que ha trobat molts llibres no és per culpa de la «Comisión», ja que quan ells se'n varen confiscar ja es trobaven molt malmenats, com ha pogut observar el marquès, en observar els del convent de Sant Francesc d'Assís; tot i que és la biblioteca que s'ha trobat millor ordenada.

Afegeix que la «Comisión» ja va fer prou, amb els migrats mitjans que li han donat, d'acomplir la disposició superior de concentrar tots els llibres a l'església del convent de caputxins i col·locar-los allí, atenent la separació de procedències, «con mayor cuidado que habían tenido».

També diu que no disposa de mitjans per a la recollida dels llibres que hi ha dispositats en diverses poblacions de la província, i suggereix al «Jefe Político» que encarregui als respectius alcaldes que facilitin el lliurament directe al marquès de Capmany.

També manifesta que el marquès té ja en el seu poder tots els llibres que la «Comisión» havia recollit, i que també disposa del local de la biblioteca del convent de Sant Francesc d'Assís i de la cel·la guardianal, que són els llocs més idonis per a la col·locació dels llibres i són també els que el mateix marquès havia sol·licitat.

Circular als alcaldes

Una vegada més es posa en evidència la diligència del «Jefe Político»,

Sr. Perol; el dia 13 dirigeix una circular als alcaldes de Sant Miquel de Cladells, Palamós, Begur, Figueres, Torroella de Montgrí, Santa Coloma, Banyoles, Besalú, Olot, Amer i Camprodon. Els ordena que facin lliurament dels llibres confiscats en els respectius municipis al marquès de Capmany.

Els alcaldes responen donant allargs al tema; tots tenen dificultats per realitzar el que se'ls ordena. Uns no saben qui té les claus; altres al·leguen que la persona encarregada està absent de la població.

El «Jefe Político» insisteix, però amb escassos resultats.

En data 20 de març, la Diputació comunica al «Jefe Político» que està disposada a pagar les despeses tal com se li demana, tot i la penúria econòmica en què es troba. Però demana que es redueixi la despesa tot el que sigui possible.

El 30 de març, el marquès es dirigeix a la Diputació directament, fent esment de l'ofici del «Jefe Político» que deixa en mans de la corporació provincial el pagament de les despeses ocasionades pel trasllat dels llibres i la instal·lació de la Biblioteca.

Demana al marquès que se li indiqui com se li farà efectiu el que necessita, ja que ell no disposa de diners per avançar els pagaments. També fa avinent que convé no demorar la recollida de llibres per evitar que es perdin o es malmenin, trobant-se, com es troben, en llocs humits.

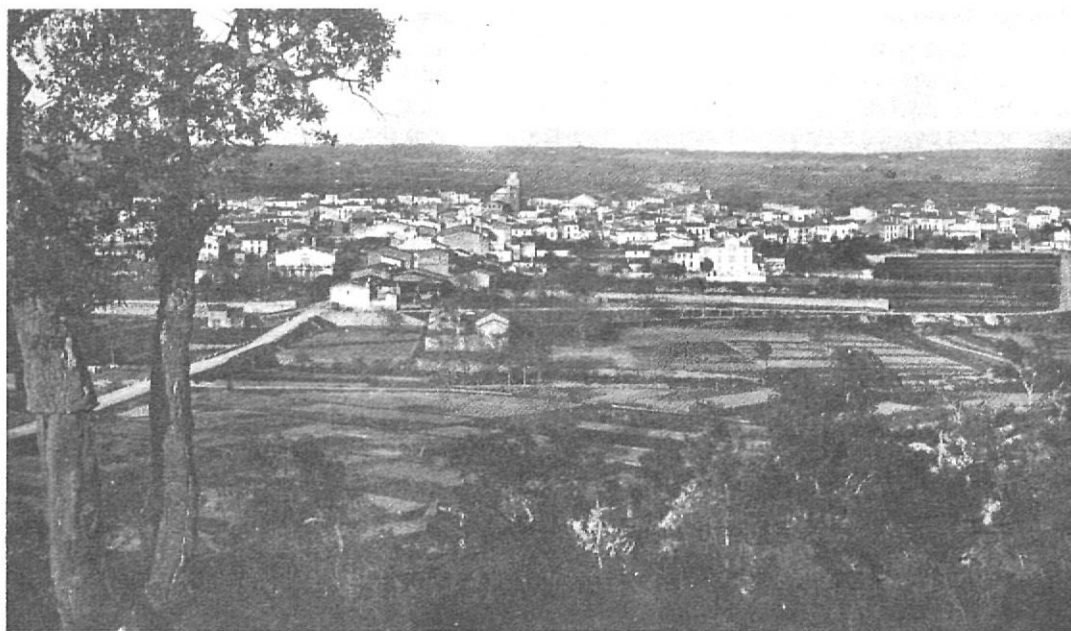
Suposa que hi ha volums repetits, que es podran vendre, i amb el pro-

ducte de la venda s'ajudarà a pagar les despeses que ocasionarà l'organització de la Biblioteca que proposa instal·lar en el convent de Sant Francesc d'Assís.

El marquès de Capmany es preocupa també de la recuperació dels llibres que hi ha en els pobles de la província. Això li representa una major dificultat. No hi ha facilitats pel desplaçament i tots els tràmits s'han de fer per correspondència, correspondència que s'estableix entre el «Jefe Político» i els alcaldes, per una part i el «Comisionado» amb els seus representants per una altra. En aquesta relació també es posa de manifest el poc entusiasme de D. Francisco Ignacio Feliu per la salvaguarda del patrimoni cultural.

Però el marquès de Capmany es mostrava incansable, i trobava en D. José Perol tot el recolzament que necessitava. I així llegim un ofici que el marquès dirigeix al «Jefe Político», el contingut del qual fa referència als fons bibliogràfics dipositats en diverses poblacions de la província. Enumera les persones en qui ha delegat a cada població, i demana que se'ls donin els mitjans necessaris per realitzar el trasllat.

En el mateix comunicat diu que per organitzar la Biblioteca General, que tant de bé ha de fer a la il·lustració de la província, necessita tenir a mà tots els fons que l'han d'integrar, per tal d'evitar que hi figurin duplicats i completar obres amb volums procedents de diverses biblioteques. Es queixa que la Diputació no li ha pagat

Santa Coloma de Farners.

Olot.

cap quantitat de l'import pressupostat.

La feina que considera més urgent és la de construir les prestatgeries per poder col·locar els llibres.

Els llibres de cada lloc

El mateix marquès redactà un «Estado», en el qual fa constar la ubicació de les biblioteques confiscades i el nom de la persona que en té la responsabilitat. Vegem-ne el detall:

Població	Persona responsable	Procedència
Figueres	Sr. Antonio Delaigua	Franciscans Caputxins Sant Pere de Roda
Peralada	Sr. Antonio Delaigua	Carmelites calçats Dominics
Castelló d'Empúries	Sr. Antonio Delaigua	Agustins Franciscans Dominics
Empúries	Sr. Antonio Delaigua	Servites
Palamós	Sr. Salvador Prats	Agustins calçats
Begur	Sr. Pedro Puig i Mundó	Mínims
Banyoles	Sr. Miquel Frigola Mirambell	Benedictins Servites
Torroella de Montgrí	Sr. Salvio Palau	Agustins
Santa Coloma de Farners	La Justícia	Franciscans
Sant Feliu de Guíxols	La Justícia	Benedictins
Amer	La Justícia	Benedictins
Besalú	La Justícia	Benedictins
Olot	La Justícia	Carmelites calçats Caputxins
Camprodon	La Justícia	Benedictins

Fa notar que el «Comisionado del Crédito Público» li ha comunicat que *no sap qui té els llibres de Sant Feliu, ni els d'Amer, ni els de Besalú*. I demana que es recorri als alcaldes respectius per averiguar qui és la persona dipositària dels llibres confiscats.

Pel que fa a Olot i Camprodon depenen del «Comisionado» del partit de Vic, a qui s'hauran de demanar les dades i els llibres, mitjançant la intervenció dels alcaldes de les respectives poblacions.

El dia 1 d'abril la Diputació disposa que s'abonin els 1.303 rals de billó, pressupostats pel marquès de Capmany, i oficia al «Jefe Político» manifestant que, davant la urgència demostrada pel marquès, s'ha resolt que s'habiliti el local de la biblioteca i totes les dependències que es necessitin de l'antic convent de Sant Francesc d'Assís, per tal d'instalar-hi la Biblioteca General projectada; tant més com el aquest edifici ha estat destinat pel govern a «Universidad de Segunda Enseñanza».

Aquesta determinació produeix la reacció immediata del «Comisionado del Crédito Público», el qual, en data 3 d'abril, oficia al «Intendente de la Provincia». En el seu escrit diu que l'ha sorprès l'ofici de la Diputació, en relació a disposar del convent de Sant Francesc, el marquès de Capmany té assignada com a Biblioteca General la cella guardiana i el local de la biblioteca del convent. Afegeix que cal fer la valoració d'aquests espais a fi que el servei que els utilitzi en pagui l'arrendament a la Comisió.

L'intendent, que en aquell moment actua com a «Jefe Político» interí, trasllada la queixa a la Diputació.

Encara el dia 4 d'abril el «Jefe Político» reitera als alcaldes l'ordre de lliu-

rar als comissionats els llibres procedents dels convents i monestirs suprimits.

El dia 11 del mateix mes l'alcalde de Banyoles fa lliurament dels llibres, acompanyats de dues relacions, una per a cada convent. Les relacions són només numèriques, però hi consta el format, l'enquadrernació i l'estat de conversió dels llibres. Però hi manca el que seria més important, saber de quines obres es tractava.

Segons la relació tramesa per l'alcalde de Banyoles, al monestir de benedictins s'hi trobaren:

61 volums de fol, relligats, cinc en pasta, 35 en pergami i 20 sense coberta. Tots en tan mal estat «que pueden llamarse inútiles».

86 volums, en quart, relligats 82 en pergami, 2 en pasta, 4 sense coberta. Tots en el mateix estat que els anteriors.

50 volums en 8au., tots relligats en pergami «que tienen los mismos defectos que los primeros».

El detall dels llibres confiscats en el convent de servites és:

84 volums, en fol. «muy usados», relligats: 2 en mitja pasta i els altres en pergami. Alguns trancats, en part esparracats, tots malmesos. Corresponen a diferents obres, cap de les quals és completa, de diversos autors. «La mayor parte pueden llamarse inútiles».

210 volums en quart, relligats 2 en mitja pasta i els altres en pergami.

90 volums en octau, relligats 27 en mitja pasta, els altres en pergami.

«Una porción de fragmentos de otros libros y manuscritos inútiles».

L'alcalde certifica que es fa càrrec d'aquest fons bibliogràfic que li lliura el Sr. Miquel Frigola «Administrador de los bienes que pertenecian a los suprimidos conventos». I en farà lliurament

al senyor marquès de Capmany.

Pel que fa a l'estat de conservació dels llibres, em sembla que hi ha una mica d'exageració. És natural que les guerres i les successives exclaus-tracions perjudicaren molt aquells exemplars; però també sembla poc coherent que tots estessin destrossats.

Després de la desamortització de Mendizábal, i passats encara més tràngols, es pogué formar la important Biblioteca Provincial i enriquir considerablement la del Seminari. I si en aquests fons hi ha molts llibres malmelnats, també n'hi ha una bona part en estat de conservació molt acceptable.

El darrer document

El darrer document que conté l'expedient que estem estudiant és una comunicació del marquès de Capmany dirigida al «Jefe Político», datada el 13 d'abril de 1823. En aquesta dona compte d'haver reunit en el convent de Sant Francesc d'Assís totes les biblioteques dels convents suprimits de la ciutat de Girona i del monestir de Sant Pere de Galligans. Sumen en total 4.051 volums.

Diu també que l'alcalde de Banyoles li ha lliurat 585 volums. Afegeix que seria de desitjar que tots els alcaldes actuessin amb la promptitud que ho ha fet el de Banyoles.

Amb això, el marquès de Capmany havia aconseguit reunir 4.636 volums, i amb els que esperava encara recuperar, podia aspirar a organitzar una biblioteca d'indubtable relleu.

Però a primers de maig d'aquell mateix any entraven a la ciutat les tropes franceses que venien a restaurar la situació anterior al trienni. I amb això es frustrava, de moment, el projecte de Biblioteca.

Els religiosos reemprengueren la vida claustral; probablement també els llibres retornaren als convents de procedència, fins que, decretada una nova desamortització, i comissats novament convents i llibres, vint-i-cinc anys després s'organitzà la Biblioteca Pública Provincial, que avui veiem en funcionament.

Aquesta història de traves administratives i dificultats econòmiques que hem pogut estudiar en aquesta documentació l'hem pogut observar i experimentar també en molts moments de la vida moderna de la Biblioteca.

Enric Mirambell és historiador

